

Viken Høyres programkomité's innstilling til fylkestingsprogram 2019-2023

INNHold

Med Høyre i Viken.....	1
Norges beste videregående skoletilbud.....	2
Lærere, ledelse og kvalitet i skolen	3
Mangfold og valgmuligheter i skolen.....	3
Styrke yrkesfagene og fagskolene.....	4
Livsmestring og fullført videregående skole.....	5
Samarbeid og samskaping med næringsliv, kunnskapsinstitusjoner og lokalsamfunn	6
Raskere frem og tryggere hjem	6
Veier.....	7
Trafikksikkerhet	8
Kollektivtransport.....	8
Havner	9
Et grønt og klimavennlig fylke	10
Skape flere jobber	11
Reiseliv og turisme	12
Jordbruk og skogbruk.....	13
Forskning og utvikling.....	13
Regional utvikling	14
Kultur, frivillighet og idrett	15
Kultur.....	15
Museer og kulturminner.....	16
Frivillighet, idrett og friluftsliv	17
Folkehelse.....	18
Tannhelse	18
Viken fylkeskommune	19

1 **Med Høyre i Viken**

2 Viken fylke er og blir viktig for alle oss som bor her. Høyre vil i samarbeid med kommunene utvikle
3 Viken slik at vi får bærekraftige lokalsamfunn med god livskvalitet for innbyggerne. Viktige
4 ansvarsområder for fylket er samferdsel, med veier og kollektivtilbud, og videregående opplæring.
5 Viken Høyre vil se samferdselsutfordringene i et Viken-perspektiv. Det gir mulighet for mer helhetlige
6 og fornuftige løsninger. Viken vil ha 42 000 elever i den videregående skolen og skal eie nærmere 60
7 videregående skoler. Høyres ambisjon er å utvikle Norges beste tilbud innen videregående
8 opplæring.

9
10 Viken er mangfoldig og Høyre verdsetter det. Viken er et Norge i miniatyr - med fjord og fjell,
11 distrikt og byer, landbruk og produksjonsbedrifter, gammel kulturhistorie og nye urbane kvaliteter.
12 Mange av innbyggerne har også røtter i andre land. Med om lag 1,2 millioner innbyggere og 25 000
13 kvadratkilometer blir Viken landets 6. største fylke i areal og det største i antall innbyggere.
14 Kommunene i Viken utgjør et felles bo- og arbeidsmarked hvor mange av kommunene også har felles
15 arbeidsmarked med Oslo. Høyre vil utvikle gode og miljøvennlige samferdselsløsninger med
16 knutepunkt ulike steder i fylket. God infrastruktur og satsing på samferdsel er nødvendig for å utvikle
17 næringsliv og bosetting i alle deler av fylket.

18
19 Viken skal ha Norges beste kollektivtilbud som er miljøvennlig og som følger den teknologiske
20 utviklingen. Høyre vil bygge ut flere og bedre gang- og sykkelveier i hele fylket. Barn skal kunne
21 komme seg trygt til skolen. Vi skal også tilrettelegge for at folk kan sykle eller gå til jobb, og for
22 rekreasjon og mosjon.

23
24 Viken Høyre skal utvikle kvaliteten i det videregående skoletilbudet og tilby opplæring som gir
25 muligheter for alle. En god skole gir elever ferdigheter til å mestre og skape sin egen fremtid. Høyre
26 vil arbeide målrettet for at flere elever fullfører og består. Vårt mål er at innen 2030 skal minst 9 av
27 10 elever fullføre og bestå. Viken Høyre vil utvide ordningen med fritt skolevalg til hele fylket etter
28 modell fra Akershus fylkeskommune. Med fritt skolevalg kan elever søke seg inn på den linjen de
29 ønsker uavhengig av hvor de bor i fylket.

30
31 Viken Høyre skal være en aktiv støttespiller for kultursatsinger i fylket. Kultur er en stor bidragsyter til
32 økt livskvalitet. Frivillige og profesjonelle aktører i regionen skal ha gode vilkår med gode
33 utviklingsmuligheter. Fylket er en aktiv bidragsyter til viktige kulturelle tiltak og skal bidra til de
34 regionale kulturarenaene. Disse kan samle en bredde av kulturell aktivitet. Dermed synliggjøres
35 viktige kulturinstitusjoner i alle deler av fylket på en bedre måte.

36
37 Viken Høyre ønsker å videreutvikle samarbeidet med frivilligheten. Gode rammevilkår til frivilligheten
38 bidrar til økt aktivitet og større samhandling om felles mål. Vi skal arbeide for utbygging av flere
39 idrettsanlegg. Spesielt skal vi støtte opp om regionale anlegg og flerbruksanlegg som kommuner
40 samarbeider om. Idrettslagene er bærebjelkene i den organiserte idretten og drives av ildsjeler som
41 Høyre i Viken vil støtte opp om.

42

43 Viken Høyre vil fortsette å modernisere forvaltningen med mål om at flere relevante tjenester kan
44 formidles digitalt.

45
46 Digitalisering av de offentlige tjenestene betyr færre skjemaer og mindre byråkrati, særlig for de små
47 og mellomstore bedriftene. For Høyre er det viktig at offentlig sektor har som ambisjon å være
48 digitalt ledende. Dette betyr nødvendigvis ikke at stat og kommune skal utvikle alle nye løsninger
49 selv.

50
51 De ansatte er fylkeskommunens viktigste ressurs. Viken Høyre skal ha en løpende
52 kompetanseutvikling for fylkeskommunens ansatte til det beste for de tjenester fylket tilbyr.

53

54 **Høyre vil at Viken skal være det fylket i Norge som er best på å:**

- 55 • Utvikle innhold og kvalitet i videregående opplæring.
- 56 • Bygge ut gode kollektiv- og samferdselsløsninger.
- 57 • Være en pådriver i arbeidet med gode og klimavennlige løsninger.
- 58 • Legge til rette for flere lønnsomme arbeidsplasser i privat sektor.
- 59 • Satse på talentutvikling.

60

61 Viken Høyre tenker langsiktig og klimavennlig. Viken fylke skal i størst mulig grad tilstrebe passivhus-
62 eller plusshusstandard på nybygg og større rehabiliteringer. Viken skal ha en offensiv klimastrategi
63 med konkrete retningslinjer og krav til utslippskutt.

64

65 Viken Høyre

66

67 Anette Marie Solli	Tore Opdal Hansen	Simen Nord
68 1. kandidat	2. kandidat	3.kandidat

69

70 **Norges beste videregående skoletilbud**

71 Viken Høyre skal utvikle kvaliteten i det videregående skoletilbudet. Vår ambisjon er at Viken skal ha
72 Norges beste videregående skole. Skolen skal kjennetegnes ved at elevenes gis mulighet til å
73 medvirke og erfare demokrati i praksis. Skolen skal legge til rette for et godt grunnlag slik at elevene
74 kan forstå seg selv og andre, og for å gjøre gode valg i livet. En god skole gir elever ferdigheter til å
75 mestre og skape sin egen fremtid. Det er her grunnlaget for den enkeltes voksenliv legges. Viken
76 Høyre vil at elevene skal forberedes for deltakelse innenfor utdanning og arbeids- og samfunnsliv.
77 Derfor skal elevene gis et tilbud der de får anvendt sine evner og oppnår et godt grunnlag for
78 fremtidige yrkesvalg.

79

80 Læreren er skolens viktigste ressurs. De videregående skolene i Viken skal være en attraktiv
81 arbeidsplass som kjennetegnes ved en særlig god kompetanse på skoleledelse og skoleutvikling. Ved
82 å tilby videreutdanning, kompetanseheving for alle ansatte og erfaringsdeling på tvers av skoler skal
83 skolene i Viken holde et høyt faglig nivå.

84

85 Viken Høyres mål er å skape en skole som gir muligheter for alle, og som utgjør en positiv forskjell for
86 elevene. En god utdanning er en god investering for å hindre utenforskap og fattigdom. Den
87 videregående skolen har også et særskilt ansvar for å sikre kompetanse for fremtidens
88 samfunnsutvikling og innovasjon.

89
90 De studiespesialiserende programmene skal gi elevene solid kompetanse, evne til kritisk tenkning og
91 ferdigheter for akademisk fordypning. Alle som starter på en yrkesfaglig utdanning skal sikres
92 nødvendig praksis i løpet av utdanningen og lærlingeplass ved endt skolegang. Norge trenger flere
93 dyktige fagarbeidere både i privat og offentlig sektor. Viken Høyre vil fortsette løftet for yrkesfagene
94 og jobbe for å øke antall lærlingplasser i Viken.

95
96 Skolen skal være en trygg læringsarena med nulltoleranse for trakassering, mobbing og rasisme.

97
98 Viken er et fylke i vekst. Viken Høyre vil fortsette satsingen på utbygging av nye skoler for å øke
99 kapasiteten. Samtidig må vi renovere og vedlikeholde eksisterende skolebygg. Utbedring av
100 skolebygg gjøres ved bruk av klimavennlige materialvalg og krav.

101

102 Lærere, ledelse og kvalitet i skolen

103 Læreren er den viktigste enkeltfaktoren for elevens utbytte av skolegangen. Viken Høyre vil satse på
104 kompetanseheving av lærere og skoleledere gjennom etter- og videreutdanning. Videregående
105 skoler i Viken skal ha dyktige og motiverte skoleledere for å sikre en god skole. For å heve kvaliteten
106 og sørge for høy kompetanse i organisasjonen må skolelederen følge opp den enkelte ansatte.
107 Skolene i Viken skal ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal
108 ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

109

110 Viken Høyre vil:

- 111 • Videreføre satsingen på god ledelse og skolelederutdanning.
- 112 • Forsterke satsingen på etter- og videreutdanning av lærere.
- 113 • Vektlegge erfaringsutveksling mellom skoler på leder-, lærer- og elevnivå.
- 114 • Arbeide for at yrkesfaglærere kan hospitere i bedrifter i kortere perioder.
- 115 • Sørge for at rektor oppfyller lovens krav når det gjelder tiltak mot mobbing slik at alle elever
116 kan ha en trygg skolehverdag.
- 117 • Sikre åpenhet om skolens resultater.
- 118 • La elevene få evaluere undervisningen slik at den enkelte lærer og skoleledelse får
119 informasjon om elevenes vurdering av kvaliteten på undervisningen.

120

121 Mangfold og valgmuligheter i skolen

122 Viken Høyre vil ha en skole som gir reelle valgmuligheter for både elever, lærere og skoleledelse.
123 Skolen skal ta hensyn til mangfold og gi hver enkelt elev mulighet til å velge det de selv mener er
124 riktig for seg. For å sikre valgfrihet vil Viken Høyre arbeide for å opprettholde et bredt spekter av
125 fagtilbud i de videregående skolene.

126

127 De som ønsker å fullføre videregående opplæring raskere enn normert tid, bør få muligheten til det.
128 Grensene mellom ungdomsskolen og den videregående skolen må bygges ned slik at det blir mulig

129 for elever i ungdomsskolen å ta fag på videregående nivå. Samtidig må det være mulighet for at
130 elever i den videregående skolen kan få prøve seg i undervisningen på høyskoler og universitet.

131

132 **Viken Høyre vil:**

- 133 • Innføre fritt skolevalg i Viken etter modell av Akershus.
- 134 • Søke om forsøksprosjekt med valgfritt sidemål i den videregående skolen.
- 135 • Være positive til et mangfold av skoler i fylket, både offentlige og private.
- 136 • Tillate at elever som trenger større utfordringer kan ta fag på høyskole eller universitet.
- 137 • Gi elever i ungdomsskolen muligheter til å ta fag på videregående nivå.
- 138 • Styrke elevenes rett til tilpasset undervisning og gi rett til nivåvalg, fortrinnsvis i fellesfagene.
- 139 • Benytte støtteordninger og EU-programmer som Erasmus+ for at elevene skal kunne delta i
140 internasjonale prosjekter.
- 141 • Arbeide for å flytte skriftlig eksamen for avgangskullet til før 17.mai, uten å redusere det
142 totale antall undervisningstimer.
- 143 • Benytte fremtidsrettede digitale verktøy, inkludert virtualiserings- og simuleringsteknologi,
144 for å styrke undervisningen, særlig innen yrkesfag og på fagskolene.
- 145 • Utforske muligheten for en virtuell videregående skole som støtte og utviklingsarena for
146 digitalt støttet undervisning inne bredden av tilbudet i Viken.
- 147 • Styrke elevdemokrati og elevmedvirkning i den videregående skolen, blant annet gjennom å
148 gi elevråd og skoleutvalg mer innflytelse over skolens identitet.
- 149 • Etablere både ungdomsråd og fylkeselevråd.
- 150 • Sikre at alle skoler har en universell utforming som bidrar til inkludering av mennesker med
151 nedsatt funksjonsevne.
- 152 • Styrke samarbeidet med private videregående skoler for å øke valgmuligheter og kapasitet.
- 153 • Bidra til å sikre et mangfold av utdanningstilbud i fylket ved også å støtte de private
154 tilbudene.
- 155 • Være positive til etablering av egne videregående skoler som satser på realfag, språk og
156 økonomi, etter modell av toppidrettsgymnas.
- 157 • Åpne for at store kommuner kan overta ansvaret for videregående skoler hvis de ønsker det.
- 158 • Gjennomføre et forsøksprosjekt med anonym retting av store prøver og innleveringer.
- 159 • Gjennomføre et forsøksprosjekt med filming av muntlig eksamen, slik at eleven har mulighet
160 til å klage på karakteren som blir satt.
- 161 • At elever ikke kollektivt kan meldes inn i en organisasjon eller forening.
- 162 • Si nei til blokkeringer av lovlige nettsider på skolen.
- 163 • Legge til rette for at personer fra næringslivet kan undervise i skolen over kortere perioder,
164 gjennom for eksempel Lektor II-program.
- 165 • Vurdere å opprette e-sportslinje på videregående.

166

167 **Styrke yrkesfagene og fagskolene**

168 Norge trenger god tilgang på dyktige fagfolk i årene fremover. Viken Høyre vil ha Norges beste
169 yrkesfagtilbud som forbereder elevene og lærlingene på arbeidslivet. Derfor må opplæringen henge
170 bedre sammen med det yrket elevene utdanner seg til.

171

172

173 **Viken Høyre vil:**

- 174 • Satse på etableringen av nye læreplasser og øke inntak av lærlinger i fylkeskommunens egen
- 175 organisasjon og virksomheter.
- 176 • Oppdatere utstyrsparken på yrkesfaglige utdanningsprogram slik at opplæringen blir relevant
- 177 for arbeidslivet og elevene. Vurdere kompensasjonsordninger til bedrifter som gjør
- 178 utstyrsparken tilgjengelig for elever.
- 179 • Styrke innsatsen for flere læreplasser på utdanningsprogram hvor det er økt behov for
- 180 faglært kompetanse.
- 181 • Øke samarbeidet med lokalt næringsliv for å få en oversikt over, samt øke antallet,
- 182 lærlingplasser i egen region.
- 183 • Arbeide for at fagbrev i landbruksfagene innføres for å styrke kompetansen i næringen.
- 184 • Videreføre fagkunnskap og sikre rekruttering til små håndverksfag, som ivaretar tradisjonelle
- 185 håndverksfaglige teknikker, metoder og materialer, gjennom tilbudsstrukturen for fag- og
- 186 yrkesopplæringen.
- 187 • Arbeide for å utvide og markedsføre «Full opplæring» i bedrift som et eget søkbart løp i den
- 188 videregående skole som gir fag -og svennebrev.
- 189 • Styrke samarbeidet mellom den videregående skolen og bedriften som gjennomfører «Full
- 190 opplæring» i bedrift, slik at opplæringsplanen samsvarer med den praktiske opplæringen.
- 191 • Gi yrkesfagelever mulighet til å ta fagbrev på engelsk.
- 192 • Skjerpe inn bruken av lærlingeklausuler i oppdrag som utføres for Viken fylkeskommune, slik
- 193 at lærlinger brukes i de aktuelle prosjektene.
- 194 • La elevene på yrkesfag få gi tilbakemelding på opplæringen i bedrift.
- 195 • Arbeide for at fagskolene har en sentral plass i den regionale kompetanseplanleggingen.
- 196 • Styrke og fremheve fagskolen som leverandør av relevant høyere yrkesfaglig utdanning.
- 197 • At fagskoleutdanning skal foregå i egnede lokaler og derfor ikke bør samlokaliseres med
- 198 videregående skoler.
- 199 • Bruke Yrkesopplæringsnemnda som en viktig partner for å styrke kvaliteten i
- 200 yrkesopplæringen i Viken.

201

202 **Livsmestring og fullført videregående skole**

203 Viken Høyre vil at elevene skal erfare mestring i skolehverdagen og at de skal få riktig tilrettelagt
 204 veiledning dersom de opplever utfordringer. Frafall i videregående skole er et stort problem og det
 205 er forskjeller regionalt blant skolene i Viken. Viken Høyre vil at innen 2030 skal minst ni av ti elever
 206 som begynner i videregående opplæring fullføre og bestå.

207

208 **Viken Høyre vil:**

- 209 • Ha bedre samarbeid mellom rådgivningstjenesten i skolen, NAV og
- 210 karriereveiledningssentrene slik at de kan nå ut til flere elever.
- 211 • Videreutvikle ordningen med mobbeombud og miljøarbeidere ved skolene.
- 212 • Beholde fraværs grensen og sikre at den praktiseres likt ved alle videregående skoler i Viken.
- 213 • Styrke skolehelsetjenesten slik at den er lett tilgjengelig på alle videregående skoler i Viken.
- 214 • Forebygge psykiske helseplager ved å tilby hjelp fra et psykisk helseteam ved skolene.

- 215 • Ha flere alternative opplæringsarenaer hvor elever som sliter med motivasjonen får jobbe
216 praktisk og variert som en del av skolehverdagen.
- 217 • Bedre overgangen og samarbeidet mellom ungdomsskole og videregående skole. Den
218 enkelte elev og foreldre må involveres mer aktivt siste år på grunnskolen for å få overgangen
219 så god som mulig.
- 220 • Se på hvordan sommerskoletilbud og leksehjelp for elever som ønsker det kan praktiseres i
221 Viken.
- 222 • At det skal være nulltoleranse for alkohol og narkotika i skolene, og at det forebyggende
223 arbeidet styrkes.
- 224 • Stille strenge krav til rådgivere i den videregående skolen og sørge for kompetanseheving for
225 karriererådgiving der det er behov for det.
- 226 • Tilby et alternativ til den videregående skolen i kortere perioder for elever som står i fare for
227 å slutte etter modell fra blant annet arbeidsinstituttet i Buskerud.
- 228
- 229

230 Samarbeid og samskaping med næringsliv, kunnskapsinstitusjoner og 231 lokalsamfunn

232 Viken Høyre ønsker å fremme verdien av samskaping med andre aktører i samfunnet i større
233 utstrekning enn i dag. Viken Høyre vil at fylkeskommunen som skoleeier tar initiativ til å inkludere
234 næringsliv og forskningsmiljøer i et samarbeid med skolene.

235

236 Viken Høyre vil:

- 237 • Utvikle temaskoler i samarbeid med næringslivet og i tilknytning til klyngemiljøer i regionen.
- 238 • Legge til rette for at elever kan hospitere hos bedrifter og høyere utdannings- og
239 forskningsinstitusjoner.
- 240 • Arbeide for videreutvikling av entreprenørskap og nyskaping som obligatorisk skoletilbud.
- 241 • Videreføre satsingen på Ungt Entreprenørskap og Ung Invest.
- 242 • Ta mer hensyn til arbeidslivets behov og muligheter for læreplass når utdanningstilbudet
243 dimensjoneres. Det bør også gjøres mer for å sikre arbeidslivets innflytelse på innholdet i
244 fagutdanningen.
- 245 • Støtte Vitensentrene i fylket for å øke realfagsinteressen.
- 246 • Åpne for samarbeid om utbygging av undervisningsarealer ved større etableringer som
247 industri/sykehus o.l.
- 248

249 Raskere frem og tryggere hjem

250 Viken skal ha samferdselsløsninger som ivaretar folks behov for å komme seg enkelt frem på trygge
251 veier, enten man reiser kollektivt eller med egen bil. Næringslivet har også et behov for effektivt å få
252 frem sine varer. Fylket er preget av trafikkstrømmer som går inn og ut av Oslo, og trenger gode
253 løsninger på disse. Behovet for å binde hele fylket sammen internt er også svært viktig.

254

255 Viken Høyre vil derfor etablere et felles kollektivtilbud for hele fylket med en felles pris- og
256 sonestruktur slik at man kan reise sømløst i det nye fylket. Vi ønsker å legge til rette for

257 nullutslippsbiler på våre veier med utbygging av infrastruktur. For Viken Høyre er det høyt prioritert
258 at barn skal ha en trygg skolevei. Trygging av gang- og sykkelveier i tilknytning til skoler er derfor en
259 av hovedsatsingene på samferdselsområdet de kommende årene. Samtidig vil vi aktivt arbeide for å
260 ta igjen etterslepet av vedlikehold på fylkesveiene.

261
262 Viken Høyre vil bidra til utviklingen av nye båtløsninger. En satsing på miljø- og klimavennlig
263 samferdsel på Oslofjorden, vil virke som avbøtende tiltak på dagens utfordrende trafikksituasjon og
264 de utfordringer nye veibygginger skaper.

265
266 **Veier**
267 Gode veier er viktig for innbyggerne våre, uavhengig av hvor de bor og jobber i vårt langstrakte fylke.
268 Viken trenger veier som kan håndtere de store trafikkløstømmene inn og ut av Oslo. Samtidig som det
269 legges til rette for motstrømspendling og utvikling av regionale byer og tettsteder i hele fylket. Den
270 økende befolkningsveksten vil føre med seg økt transportbehov som vil kunne innebære økte utslipp
271 både av klimagasser og lokal forurensing. Dette sammen med trafikksikkerhet både for gående,
272 syklende og biltrafikk blir viktigere og viktigere for den enkelte og for bomiljøene.

273
274 Store samferdselsprosjekter må bygges på den måten som gir mest for pengene og raskest mulig
275 utbygging. Derfor vil Viken Høyre arbeide for at det inngås flere og større samarbeid med private
276 aktører, såkalt offentlig- privat samarbeid (OPS).

277
278 **Viken Høyre vil:**

- 279 • Prioritere drift og vedlikehold av fylkesveiene.
- 280 • Bygge ut bedre og sikrere gang- og sykkelveier.
- 281 • Sikre at den planlagte utbyggingen av E18 på øst- og vestsiden av Oslofjorden blir
282 gjennomført som forutsatt.
- 283 • Arbeide for at Oslofjordkrysningen, E134, blir gjennomført helhetlig fra koblingen med E6 på
284 østsiden av fjorden til koblingen med E18 på vestsiden av fjorden.
- 285 • Planlegge for ny Røykenvei.
- 286 • Arbeide for at ny E16 bygges som del av Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 som planlagt
287 i Nasjonal Transportplan.
- 288 • Arbeide for snarlig utbedring av Rv7 på strekningen Ørgenvika-Gol som neste steg etter
289 Sokna-Ørgenvika i tråd med «Veipakke Hallingdal».
- 290 • Utbedre strekningen av Fv52 Gol-Robru for effektiv og miljøvennlig tungtransport.
- 291 • Arbeide for å utbedre Rv7 til en trygg og vintersikker vei over Hardangervidda.
- 292 • Være en pådriver for å få utredet mulighetene for å bruke Rv22/111 på østsiden av Glomma
293 og fv120 på vestsiden av Glomma som en ytre ringvei rundt Oslo.
- 294 • Følge opp bypakke Nedre Glomma for å sikre gode transporter mellom bysentraene.
- 295 • Følge opp bypakken i Drammensområdet for å sikre god fremkommelighet.
- 296 • Bidra til fortgang i arbeidet med å få Rv19 gjennom Moss i tunnel.
- 297 • Arbeid for en oppgradering av Rv110 fra Ørebekk til Råde utenom Karlshus sentrum.
- 298 • Oppgradere Fv120 Mosseporten-Elvestad som en viktig ferdsselsåre for nyttetraffikk.

- 299
- At de bommene som blir oppført for å utelukkende sikre strekningsvise utbygginger blir tatt ned igjen når utbyggingen er ferdig finansiert.
- 300
- Vurdere et lavere tak for yrkestransport når det gjelder antall passeringer i bomringen som man skal betale for.
- 301
- Utarbeide en regional areal- og transportplan der man i prosessen legger til rette for dialog og informasjonsinnhenting fra næringslivet.
- 302
- 303
- 304
- 305

306 Trafikksikkerhet

307 Det må tas grep for å øke trafikksikkerheten, både langs de store hovedfartsårene, langs de mindre, lokale veiene og på fjorden. Viken Høyre vil prioritere trygghet og trafikksikkerhet, spesielt langs skoleveier.

308

309

310

311 Viken Høyre vil:

- Bedre trafikksikkerheten i fylket og legge til grunn en nullvisjon for hardt skadde og drepte i trafikken.
  - Prioritere utbedring av trafikkfarlige strekninger.
  - Støtte opp under godkjenningsordningen «Trafikksikker kommune» og arbeide for å bli godkjent som «Trafikksikker fylkeskommune».
  - Prioritere trygge skoleveier og barnas sikkerhet i all samferdselsplanlegging.
  - Integre trafikk sikkerhet i byveksttaler og det regionale folkehelsearbeidet.
- 312
- 313
- 314
- 315
- 316
- 317
- 318
- 319

320 Kollektivtransport

321 Viken Høyre vil etablere et helhetlig kollektivtilbud i fylket. Det skal være mulig å reise dit man skal med én billett, uansett om man velger buss, tog eller båt. For å ivareta fremkommelighet, er det i vår region viktig at kollektivtilbudet er så attraktivt at mange velger å reise kollektivt. Dette er særlig viktig for pendling til og fra hovedstaden. I denne sammenhengen er frekvens et svært viktig virkemiddel og vil være en vesentlig del av Viken Høyres politikk på dette området.

322

323

324

325

326

327 Det er grunn til å tro at ny teknologi, både når det gjelder selvkjørende kjøretøy, trafikkplanlegging og rutetilbud eller plattformer for integrert kollektivtrafikk og delingsøkonomi gjør at man i nær framtid kan planlegge samferdsel på en helt ny måte. For Viken Høyre vil det være viktig at dette skjer i et godt samspill med private aktører og kommunene, og at det offentlige aktivt er med på å drive utviklingen etter behovet.

328

329

330

331

332

333 For at det skal bli enkelt å velge kollektivt må det anlegges flere innfartsparkeringsplasser ved kollektivknutepunkt. Innfartsparkeringsplassene må være rimelige i bruk og være forbeholdt reisende som parkerer bilen til fordel for å reise kollektivt.

334

335

336

337 Viken Høyre vil:

- Etablere en felles takst- og sonestruktur for hele Viken, hvor også Oslo kommune inngår.
  - At kollektivkort og billetter skal kunne brukes på tvers av buss, båt og bane.
  - Sørge for at alle kommuner får et grunnrutetilbud.
  - Arbeide for et godt matebusstilbud til kollektivknutepunktene.
- 338
- 339
- 340
- 341

- 342 • Legge en strategi for at Vikens kollektivtransport er utslippsfri innen 2028.
- 343 • Arbeide for universell utforming på holdeplassene, belysning og sanntidsinformasjon der det
- 344 er praktisk mulig.
- 345 • Arbeide for flere kollektivfelt og bedre fremkommelighet for bussene.
- 346 • Fremme bruk av sanntidssystemer.
- 347 • Ha gode nattbussordninger som frakter folk trygt hjem.
- 348 • At det etableres en felles skoleskysstidspunkt hvor det bør bli mulig å erstatte gratis skoleskysstidspunkt med et rabattert ungdomskort dersom brukerne ønsker det.
- 349
- 350 • Ta i bruk ITS (intelligente transportsystemer) for å utnytte transportkapasiteten mer
- 351 effektivt.
- 352 • Realisere Fornebubanen og Romeriksbanen til Kjeller.
- 353 • Være en pådriver for at Intercity-prosjektet gjennomføres som bestemt i Nasjonal
- 354 Transportplan.
- 355 • Bidra til at fremdriften i samferdselsprosjekter holdes ved at fylkeskommunen er effektiv og
- 356 fleksibel i sine prosesser.
- 357 • Arbeide for at fjorden skal benyttes som grønn ferdselsåre og at passasjertrafikken på
- 358 Oslofjorden så snart som mulig benytter nullutslippsteknologi både på eksisterende og nye
- 359 kontrakter.
- 360 • Igangsette rutetrafikk for utslippsfrie hurtigbåter i indre Oslofjord.
- 361 • Legge til rette for flere pendlerparkeringsplasser ved bane, buss og båt. Regulering av
- 362 kapasitet og prismodeller skal gjøres av fylket og i samarbeid med kommunene i fylket.
- 363 • Jobbe for å øke antall avganger for Kolsåsbanen i rushtrafikken.
- 364 • Legge til rette for flere sykkelhotell ved kollektivknutepunkter.
- 365 • Videreutvikle ekspressbussordninger på strekninger der det er hensiktsmessig.
- 366 • Arbeide for at Ringeriksbanen bygges som del av Fellesprosjektet Ringeriksbanen som
- 367 planlagt i Nasjonal Transportplan.
- 368 • Arbeide for nytt høyhastighetstog på strekningen Oslo-Stockholm og Oslo-Gøteborg.
- 369 • Være positiv til sivil passasjertrafikk på Rygge sivile lufthavn (RSL).

370

371 **Havner**

372 Nærhet til funksjonelle havner er viktig for industrien og næringslivet i Viken. Det bidrar til å øke
 373 fylkets konkurransekraft. Viken Høyre mener derfor at havnene i fylket skal videreutvikles i takt med
 374 behovet for industrien, landbruket og næringslivet, slik at de blir den foretrukne logistikk-løsningen
 375 med hensyn til ressurskostnad og miljøgevinst.

376

377 Viken Høyre ønsker mer gods fra vei og over på sjø og bane. For å få til det er vi også avhengig av at
 378 havnene driver effektivt samtidig som tilgjengeligheten og fremkommeligheten er god. Klarer man
 379 dette er det den beste transport-løsningen for både næringsliv og miljøet.

380

381 **Viken Høyre vil:**

- 382 • Satse på havnene i Viken som viktige knutepunkter og et viktig bidrag til miljøvennlig
- 383 transport og logistikk.

- 384 • Arbeide for å sikre gode farleder og gode veier til fylkets mange havner. Eksempler på dette
385 er mudring i Borg Havn og ny bru til havnen på Holmen i Drammen.
- 386 • Støtte opp om arbeidet med å utvikle havnene i Drammen og Moss til intermodale havner
387 hvor vei, bane og sjø møtes.
- 388 • Være en pådriver for landstrøm i havner.
- 389 • Arbeide for økt godstrafikk på østre linje gjennom Østfold.
- 390

391 **Et grønt og klimavennlig fylke**

392 For Viken Høyre er det viktig å ta vare på den verdenen vi lever i, og overlate den i minst like god
393 stand til neste generasjon. Slik verden ser ut nå vil en av våre viktigste jobber være å stanse den
394 globale oppvarmingen, nedbygging av naturen og den forsøplingen vi ser rundt oss, spesielt med
395 tanke på plast.

396

397 Viken skal være en klima- og miljøvennlig fylkeskommune som legger til rette for økt bruk av
398 fornybar energi og fremmer bruk av miljøvennlig transport. Viken Høyre vil derfor legge FNs
399 bærekraftsmål til grunn for utviklingen av Viken. Ny kunnskap krever i tillegg at vi løfter ambisjonene
400 ytterligere når det gjelder å begrense den globale oppvarmingen. Samtidig er det viktig å føre en
401 klima- og miljøpolitikk som gir grunnlag for vekst og etablering av ny virksomhet. Fylkeskommunen
402 som samfunnsutvikler og leverandør av tjenester må spille på lag med regionens næringsliv og
403 innbyggere for å gjøre det enklere og mer attraktivt å ta miljøvennlige valg.

404

405 Noen av de aller største kildene til utslipp av klimagasser i Viken kommer fra transportsektoren. For
406 Viken Høyre er det derfor viktig å legge til rette for at transportsektoren blir utslippsfri så snart som
407 mulig.

- 408
- 409 **Viken Høyre vil:**
- 410 • Legge FNs mål for bærekraftig utvikling til grunn for fylkeskommunens virksomhet.
  - 411 • Jobbe for å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader.
  - 412 • Legge til grunn et mål om at transportsektoren blir utslippsfri innen 2030.
  - 413 • Videreutvikle en infrastruktur for nullutslippskjøretøy i hele Viken i form av lademuligheter,
414 og fyllestasjoner for hydrogen.
  - 415 • Beholde fordelene for nullutslippskjøretøy når det gjelder bruk av kollektivfelt, i bomringer
416 og på ferger. Når fordelene for elbiler trappes ned grunnet høy markedsandel av disse bilene,
417 beholdes de for hydrogenbiler inntil disse når samme nivå.
  - 418 • Bruke biogass for tunge kjøretøy for å erstatte bruk av diesel.
  - 419 • Innføre nullutslippsstandard ved kjøp av nye tjenestebiler i fylkeskommunen der
420 infrastruktur for disse er på plass. For nye tungekjøretøy er biogass også en løsning.
  - 421 • Åpne for at tunge kjøretøy som benytter biogass eller bioetanol kan få redusert sats ved
422 bompasseringer.
  - 423 • Stille krav om nullutslippsløsninger på alle offentlige fergeanbud når teknologien gir
424 muligheter for det.
  - 425 • Gi støtte til den frivillige innsatsen for renere hav, fjord og strand.

- 426 • Ta i bruk veivasking av fylkesveiene der hvor det er hensiktsmessig for å bidra til bedre
- 427 luftkvalitet og mindre spredning av mikroplast fra bildekk.
- 428 • Undersøke muligheter for å rense bort mikroplast i avrenning fra de mest trafikkerte veiene
- 429 på en kostnadseffektiv måte.
- 430 • Velge miljøvennlige alternativer til gummigranulater på kunstgressbaner.
- 431 • At Viken fylkeskommune skal bli helt fri for engangsplast.
- 432 • Stille klare klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser og styrke innkjøpskompetansen i
- 433 fylkeskommunen på dette området.
- 434 • Arbeide for at nye fylkeskommunale bygg holder nær nullenerginivå og legge til rette for at
- 435 man bruker mest mulig tre i byggeprosjekter.
- 436 • Stille krav om energimerke A i alle nye offentlige leiekontrakter, med en opptrappingsplan
- 437 fra 2022-2025.
- 438 • Innføre Miljøfyrtårnsertifisering av Viken fylkeskommune og Grønt Flagg miljøsertifisering av
- 439 våre videregående skoler.
- 440 • Stille krav til redusert matsvinn i fylkeskommunen.
- 441 • Innføre kildesortering i alle fylkeskommunale bygg.
- 442 • Arbeide for at fylkeskommunale byggeplasser skal være fossil- og utslippsfrie innen 2025.
- 443 • Tilrettelegge for at nye fylkeskommunale bygg minimum skal tilfredsstille kravene til
- 444 nullutslippsbygg.
- 445 • Bidra til god forvaltning av viktige vassdrag.

446 **Skape flere jobber**

447 Viken Høyre vil bidra til at næringslivet i fylket blir sterkere, skaper større verdier og trygge

448 arbeidsplasser i fremtiden. Derfor skal vi arbeide for gode og forutsigbare rammebetingelser som

449 gjør det attraktivt å satse i Viken, både for nye og eksisterende bedrifter.

450

451 Velferdssamfunnet er under press i tiden fremover. Befolkningen vår kommer til å bestå av en stadig

452 større andel eldre, samtidig som det økonomiske handlingsrommet blir mindre. Selv om veldig

453 mange eldre er friske og bidrar stort i både frivillighet og samfunnet forøvrig, kan helsenæringen bli

454 et viktig svar på helse- og omsorgsutfordringene i Norge de neste tiårene.

455

456 I Viken finner vi mange av Norges viktigste industriklynger og teknologimiljøklynger. Disse bidrar til

457 mange viktige arbeidsplasser og er viktig for landet. Det er viktig at disse miljøene stimuleres både

458 for å trygge arbeidsplassene, men også for å sikre utvikling og omstilling.

459

460 **Viken Høyre vil:**

- 461 • Involvere næringslivet og partene i arbeidslivet ved utarbeidelse av næringsplan og
- 462 oppfølging av handlingsplaner.
- 463 • Etablere arenaer for samspill og dialog mellom næringsliv og forvaltning.
- 464 • Bistå eksisterende virksomheter til å søke forsknings- og utviklingsmidler til nye innovative
- 465 produkter og markedsområder.
- 466 • Styrke samarbeidet mellom forskningsmiljøer og næringsliv.

- 467 • I samarbeid med de ansatte i fylkeskommunen redusere unødvendig byråkrati for
- 468 næringslivet.
- 469 • Være en pådriver for at næringslivet i hele regionen skal ha bredbåndsdekning.
- 470 • Si ja til bruk av private tilbydere for å sikre bedre tjenester til innbyggerne og mer effektiv
- 471 bruk av samfunnets ressurser.
- 472 • Motarbeide arbeidslivskriminalitet og støtte opp om tiltak som sikrer et seriøst og organisert
- 473 arbeidsliv.
- 474 • Jobbe aktivt for en mer offensiv kombinasjon av helse- og næringspolitikk. Helsenæringen
- 475 må gis større mulighet til å levere innovative løsninger gjennom bl.a. offentlige anskaffelser
- 476 og tilgang på offentlige helsedata.
- 477 • Bruke offentlige virkemidler for å stimulere til innovasjon i næringslivet og som i stor grad
- 478 også benyttes av bedriftene i helsenæringen. Eksempel på dette er støtte til etablering av
- 479 helseklynger.
- 480 • Sikre bedre vilkår for gründervirksomhet, spesielt gjennom tilgang til såkornkapital.
- 481 • Utnytte mulighetene som ligger i grenseoverskridende samarbeid med Sverige og EUs
- 482 finansieringsordninger.
- 483 • Støtte opp under næringshager og kunnskapsparter for at disse skal kunne bidra på best
- 484 mulig måte i næringsutviklingen i Viken, og øke og intensivere tilretteleggingen for gründere.
- 485 • Bidra til sikret fremtidig markedsadgang og forutsigbare ved å støtte opp om EØS-avtalen.
- 486 • Bruke fylkeskommunale offentlige anskaffelser til å øke antall læreplasser.
- 487 • Styrke innsatsen for grønne innovative anskaffelser, f. eks. ved å ta bedrifter,
- 488 kunnskapsmiljøer og brukere med på råd i utviklingen av nye fremtidsrettede løsninger.
- 489 • Legge til rette for satsing på sterke klynger og nettverk gjennom koordinert virkemiddelbruk
- 490 og målrettet arbeidsinnsats.
- 491 • Prioritere å ha ressurser til å kontrollere at aktører som har fått anbud følger opp vilkårene i
- 492 konkurransegrunnlaget (f. eks. timer som skal være utført av lærlinger).

493

494 Reiseliv og turisme

495 Viken byr på mange muligheter for en levende reiselivsnæring med naturopplevelser fra fjord til fjell,

496 et aktivt kulturliv og en rik historie. Fylkeskommunen kan oppmuntre til et sterkere samarbeid

497 mellom de ulike aktørene som gjør det enklere å være turist i fylket og bidrar til at Viken har den

498 mest profesjonelle reiselivsnæringen i Norge.

499

500 Vår region trenger en ny reiselivsstrategi som tar inn over seg de ulike behov og muligheter som de

501 forskjellige destinasjonene i vår region har. Strategien må også vise hvordan destinasjonene kan

502 samarbeide om bedre tilrettelegging både digitalt og der folk ferdes.

503

504 Viken Høyre vil ha økt oppmerksomhet på fylkets maritime kulturarv både når det gjelder vassdrag

505 og sjø. Vi nevner spesielt Haldenvassdraget, Vansjø, Tyrifjorden og Randsfjorden, Vollen i Asker samt

506 landets eneste marine nasjonalpark utenfor Hvaler-øyene.

507

508 Fjellregionen Hallingdal og Numedal er en av Norges største reiselivsregioner med kjente

509 destinasjoner som Norefjell, Gol, Hemsedal og Geilo. I tillegg finnes det også mange museer og

510 kulturinstitusjoner lokalisert til denne reiselivsregionen. I en ny reiselivsstrategi for Viken må det
511 også legges vekt på fjellregionen i det nye fylket og potensialet for turisme, vekst og utvikling.

512

513 **Viken Høyre vil:**

- 514 • Legge til rette for vekst og satsing på reiseliv i vår region.
- 515 • Evaluere og tilpasse virkemidlene til reiseliv og destinasjonsutvikling.
- 516 • Inkludere reiselivsnæringen når transporttilbudet utformes.
- 517 • Stimulere til utstrakt samarbeid mellom reiselivsaktørene.
- 518 • Tilrettelegge for en bærekraftig turisme.

519

520 **Jordbruk og skogbruk**

521 Viken blir et av landets fremste landbruksfylker, og i hele det nye fylket produseres mat i
522 verdensklasse. Mangfoldet i landbruket er særegent med store produktive bruk i lavlandet og
523 kombinerte fjellbruk i Numedal og Hallingdal. Fylkeskommunen skal være en god partner for alle som
524 bidrar til å skape disse verdiene. Jordbruk er en viktig næring i Viken, og en viktig forutsetning for
525 både næringsmiddelindustrien og reiselivet. Vern av matjord blir en krevende, men viktig oppgave i
526 et fylke med befolkningsvekst og stort press på de sentrale områdene.

527

528 **Viken Høyre vil:**

- 529 • Støtte våre tradisjoner som landbruks- og fiskerifylke.
- 530 • Arbeide for et bærekraftig, konkurransedyktig og miljøvennlig jordbruk.
- 531 • Jobbe for best mulige vilkår for treindustrien lokalt, regionalt og nasjonalt.
- 532 • Øke matproduksjonen for å oppnå økt grad av selvforsyning og økt inntjening.
- 533 • Ha et sterkt jordvern for arealer med fulldyrket mark, så lenge det ikke kommer i veien for
534 vesentlig samfunnsutvikling.
- 535 • Løfte frem lokale produsenter som kan øke mangfoldet og tilgangen på ulike spesialiteter og
536 lokale matvarer.
- 537 • Videreutvikle og styrke næringsmiddelindustrien i fylket, og legge til rette for fortsatt tilgang
538 på norske råvarer.
- 539 • At skogressursene i fylket skal bidra til å nå nasjonale klimamål ved å øke produksjonen og
540 bruken av biomasse i fylket.
- 541 • Støtte opp om landbrukets betydning for reiseliv og kulturlandskap.
- 542 • Ta vare på mulighetene for fiske og skjellsanking som innsjøene, elvene og kysten gir oss.
- 543 • Samarbeide med de andre fylkene som grenser til Hardangervidda slik at internasjonale
544 forpliktelser overfor villreinstammen i sitt område overholdes.
- 545 • Følge opp Stortingets rovdyrforlik og bestandsmålene bestemt der.

546

547 **Forskning og utvikling**

548 Viken blir et fylke med mange kunnskapsmiljøer som gir muligheter for forskning og utvikling. Viken
549 Høyre vil jobbe for at fylkeskommunen skal fortsette å bidra til de sterke forskningsmiljøene i
550 næringslivet over hele fylket.

551

552

553 **Viken Høyre vil:**

- 554 • Sikre fylkeskommunens bidrag til forskning og utvikling.
- 555 • Være en konstruktiv samarbeidspartner for å få høgskolene, universitetene, næringslivet og
- 556 kommunene til å samarbeide tettere.
- 557 • Arbeide for at det bygges flere studentboliger, slik at det blir god dekning ved alle
- 558 studiesteder.
- 559 • At fylkets internasjonale satsing skjer i samarbeid med kunnskapsmiljøene og næringslivet.
- 560 • Arbeide for til at det inngås konkrete samarbeidsavtaler mellom lokalt næringsliv og
- 561 høgskoler og universiteter for å fremme innovasjon og omstilling i takt med utviklingen i
- 562 samfunnet.
- 563 • Fremme konkurransedyktige rammebetingelser for innovasjon og entreprenørskap og
- 564 arbeide for fylkeskommunal støtte til gründere.
- 565 • Arbeide for at det blir enklere for gründere å få tilgang på kapital, kompetanse og
- 566 informasjon i en oppstartsfasen.
- 567 • Bidra til Borg Havns satsing på sirkulærøkonomi.

568

569 **Regional utvikling**

570 I kraft av sin størrelse er det viktig at Viken fylkeskommune inntar en aktiv rolle som

571 samfunnsutvikler. Planlegging må skje helhetlig og ved å se større områder under ett, ikke minst for å

572 møte kravet om god og effektiv kollektivtransport og for å nå klimamålene. For Viken Høyre vil det

573 være viktig at dette skjer i godt samspill med kommunene og private aktører. Fremtidig utbygging må

574 både kunne ivareta jordvernet og gi gode vekstmuligheter for næringslivet.

575

576 Høyre vil spille på lag med lokalsamfunnene og vil at fylkeskommunen skal støtte opp om de gode

577 ideene fra kommuner og næringsliv ved å være en koordinator mellom virkemiddelapparatet og de

578 øvrige kommunene.

579

580 **Viken Høyre vil:**

- 581 • Arbeide for at kommunene prioriterer knutepunktutvikling og at fylkeskommunen forplikter
- 582 seg til å følge opp en slik utbygging ved å etablere gode kollektivforbindelser til disse
- 583 tettstedene.
- 584 • Akseptere at i prioriterte tettsteder må vekst gå foran vern, mens vern utenfor disse
- 585 tettstedene må stå desto sterkere.
- 586 • Redusere innsigelser på kommunale vedtak i plan- og arealsaker til et minimum så langt det
- 587 er mulig, og sørge for at innsigelser begrunnes.
- 588 • Arbeide for at flere statlige arbeidsplasser flyttes til og etableres i Viken.
- 589 • Samarbeide med arbeidslivets organisasjoner.
- 590 • Begrense mengden ulike tilskuddsordninger og la antallet nye arbeidsplasser, hvor raskt man
- 591 kan forvente disse nye arbeidsplassene og om det er mulig å måle resultatene av støtten,
- 592 være prioriterte tildelingskriterier.
- 593 • Bruke regionale utviklingsmidler mest mulig direkte mot virksomheter med potensiale for økt
- 594 verdiskaping.

- 595 • Innføre retningslinjer og strategi for innkjøp i fylkeskommunen som utelukker useriøse
 596 leverandører og prioritere bedrifter som satser lokalt på forskning, utvikling og
 597 sysselsettingsvekst. Det skal legges spesielt vekt på at de er aktive i å utvikle lærlingeplasser i
 598 sine bedrifter.
 599

600 Kultur, frivillighet og idrett

601

602 Kultur

603 Muligheten til å delta i kulturopplevelser bidrar til å utvikle oss som mennesker, skaper identitet og
 604 tilhørighet, og er en viktig forutsetning for yringsfrihet. I et fylke som Viken, som både kjennetegnes
 605 av viktige tradisjoner innenfor eksisterende kulturuttrykk, og stor tilflytting som skaper behov for
 606 lokal integrering, blir det svært viktig å legge til rette for utvikling av kulturlivet.

607

608 Viken Høyre vil derfor være en aktiv støttespiller for kultursatsinger i hele fylket, og bidra til at både
 609 profesjonelle og frivillige aktører får gode rammevilkår for å videreutvikle et fritt kulturliv. For å
 610 arbeide planmessig med å styrke kulturfeltet vil Viken Høyre legge stor vekt på talentutvikling,
 611 publikumsutvikling og utvikling av kulturnæringer.

612

613 Viken Høyre vil:

- 614 • Gjøre satsingen på unge talenter innen musikk, UngMusikk, tilgjengelig for ungdom i hele
 615 Viken. Sammen med gode kår for Vestregionens ungdomssymfonikere, Opera Østfold,
 616 Oscarsborgoperaen, Kongsberg Jazzfestival, Glogerfestspillene og Det Norske Blåseensemble,
 617 vil dette utgjøre en viktig styrkning av musikk som kulturnæring i Viken og bli tilgjengelig for
 618 et større publikum.
- 619 • Styrke satsingen på dans gjennom å videreutvikle talentsatsingene DanseFOT, Østfold
 620 dansekompani for ungdom og arbeidet som gjøres fra Ål Kulturskole/Landsdelsscene for
 621 dans. Samtidig vil vi styrke det nyopprettede dansekompaniet Nagelhus Schia Productions og
 622 regionalt kompetansesenter for dans slik at hele satsingen samlet kan bidra til
 623 publikumsutvikling og utvikling av kulturnæringer innenfor dans.
- 624 • Videreføre Brageteateret, Østfold Teater og Akershus Teater som selvstendige institusjoner,
 625 men med et forsterket samarbeid. Talentsatsingen ved Akershus Teater, UngTekst,
 626 videreføres med mulighet til deltagelse for ungdom fra hele fylket. Vi vil etablere
 627 aspirantplasser ved alle tre teatrene.
- 628 • Være positiv til nye produksjonslokaler til Brageteateret.
- 629 • Videreutvikle satsingen på talentutvikling innen film hos Mediefabrikken og sørge for et godt
 630 samarbeid med Viken filmsenter.
- 631 • Bidra til en styrking av visningssteder for visuell kunst, både gjennom Punkt Ø, Galleri Trafo,
 632 Vestfossen kunstlaboratorium, Bærum kunsthall, Henie Onstad, Buskerud og Østfold
 633 kunstsenter og gjennom byggingen av et nybygg for Akershus Kunstsenter i Lillestrøm. Vi
 634 ønsker å forsterke den igangsatte talentsatsingen innen visuell kunst og knytte den sterkere
 635 opp mot de etablerte institusjonene.

- 636 • Sikre gode kår for fylkesbiblioteket i Viken og støtte opp under dets bidrag overfor
- 637 kommunene.
- 638 • Videreutvikle bibliotekene i fylket til å bli moderne møteplasser hvor kunnskap,
- 639 kulturopplevelser og digitale ferdigheter kan erverves og deles.
- 640 • Støtte frivillige og humanitære organisasjoners arbeid. Slå sammen ulike tilskuddsordninger
- 641 for bedre å kunne prioritere hvor vi skal bruke pengene og få mer kultur ut av hver krone.
- 642 • Åpne for at enkelte private kulturinstitusjoner kan gis driftsstøtte, enten som direkte
- 643 fylkeskommunal støtte eller som kommunenes egenandel for å få prosjektstøtte.
- 644 • Støtte arrangementer som bidrar til å styrke studentkulturen.
- 645 • Bidra til kulturformidling på nye arenaer for å nå ut til unge, eldre og innvandrere.
- 646

647 Museer og kulturminner

648 Viken har varierte og spennende kulturminner som dekker hele Norges utvikling, og som er

649 milepæler i landets historie. Fra helleristninger og gravhauger til festningsverk og industriell utvikling

650 fra den spede begynnelse til i dag. Disse må tas vare på for ettertiden. Ikke minst fordi

651 kulturmiljøturister utgjør en vesentlig del av verdiskapingen og bidrar til sysselsetning og

652 verdiskaping i lokalmiljøene.

653

654 Museene i Viken står i en særstilling når det gjelder ivaretagelse av felles kulturarv og historie.

655 Museer og forvaltning av kulturminner er tiltak for bevaringen av det som har vært, og viktige for å

656 bidra til økt kulturforståelse, identitet og tilhørighet, trivsel og verdiskaping. Ildsjeler og

657 venneforeninger har stor betydning for museene. Viken Høyre vil samarbeide og tilrettelegge for at

658 deres arbeid fortsetter, til nytte og verdi for både museene og befolkningen.

659

660 Fylkeskommunen har en sentral rolle som bidragsyter innen museumspolitikken og egen avdeling for

661 kulturminner. Det er viktig at fylkeskommunen oppfattes som en positiv og god samarbeidspartner

662 for privatpersoner og aktører som får sine områder og bygninger vernet eller båndlagt.

663

664 Viken Høyre vil:

- 665 • Støtte, styrke og formidle fylkets kulturarv, som omfatter bygningsvern, arkeologi og
- 666 konservering.
- 667 • Bevare viktige kulturminner og gi støtte til museer som innehar stor regional og nasjonal
- 668 verdi.
- 669 • Videreføre tilskuddene til de konsoliderte museene i Viken, Museene i Akershus,
- 670 Østfoldmuseene, og Buskerudmuseet.
- 671 • Arbeide for kunnskaps- og nettverksbygging mellom eiere og brukere av vernede og fredede
- 672 kulturminner.
- 673 • At verneforvaltningen skal praktisere prinsippet «verning gjennom bruk».
- 674 • Styrke museene som kunnskapsformidlere som er tilgjengelige for alle ved hjelp av økt
- 675 tilstedeværelse på internett.
- 676 • Styrke dialog og samarbeid med private eiere for å sikre vår kulturarv.
- 677 • At de som fatter et vernevedtak også får et større økonomisk ansvar for å ta vare på
- 678 kulturminner. Dette gjelder også ved pålegg om arkeologiske utgravninger.

- 679 • Motivere enkeltmennesker og eiere av kulturminner til å ta vare på kulturminner ved å tilby
 680 kompetanse, råd og veiledning.
- 681 • Bevare og styrke kompetansen innen små og utdøende håndverksfag.
- 682 • At museene må være åpne og lett tilgjengelige for befolkningen og turister.
- 683 • At det skal være lett å sette i gang kreative prosjekter som kan øke besøksmassen i museene.
- 684 • Tilrettelegge og stimulere til at museenes venneforeninger fortsetter sitt virke.

685

686 Frivillighet, idrett og friluftsliv

687 Viken Høyre vil legge til rette for frivilligheten og anerkjenne det store dugnadsarbeidet som legges
 688 ned hver dag. Idretten er Norges største folkebevegelse og bidrar til god folkehelse, deltagelse og
 689 inkludering. Frivilligheten skaper lokalt engasjement og fellesskap. Gjennom frivilligheten oppnår vi
 690 sosial tillit, inkludering og hverdagsintegrering. Økonomisk situasjon og sosial bakgrunn skal ikke
 691 være til hinder for deltagelse og frivillig innsats.

692

693 Idrett og friluftsliv bidrar til økt livskvalitet og helse. Friluftsområder må sikres gjennom riktig
 694 arealplanlegging. Fylkeskommunen har en rolle som støttespiller til frivillige organisasjoner og for
 695 sikring, drift og tilrettelegging av friluftsområder. Friluftsrådene og friluftsansjoner er viktige
 696 aktører på området, og Viken Høyre vil samarbeide tett med friluftsrådene i dette arbeidet. Viken har
 697 et spesielt ansvar for å styrke og støtte idretten på fylkesnivå, samt sikre at idrettstalenter og
 698 idrettsarrangementer har gode vilkår.

699

700 Viken Høyre vil:

- 701 • Gi støtte og stimulere til økt aktivitet i de frivillige organisasjonene.
- 702 • At vern av naturområder ikke skal være til hinder for å bruke dem som friluftsområder. Bruk
 703 er det beste vern.
- 704 • Arbeide for at større nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer legges til Viken.
- 705 • Være en pådriver for konkurranser som X-games på Fornebu, Raw Air i Vikersund og Ladies
 706 Tour of Norway i Halden.
- 707 • Tilrettelegge for at de videregående skolene i større grad gjøres tilgjengelige for frivillige
 708 organisasjoner utenom skoletiden. Når det bygges nye skoler, eller skoler bygges ut, er det
 709 viktig at det dimensjoneres for et eventuelt sambruk med kommunene.
- 710 • At fordelingen av spillemidlene til anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv blir fordelt på
 711 en rettferdig og forutsigbar måte, samt at det arbeides for å videre øke tilskuddet fremover.
- 712 • At idrettskretsene er høringsinstans ved fordeling av spillemidler til idrettsanlegg i fylket.
- 713 • Prioritere ressursene til regionale idrettsanlegg, og til andre idrettsanlegg, som fokuserer på
 714 flerbruksmuligheter i samarbeid med kommunene.
- 715 • Samarbeide med idretten i inkluderings- og integreringsarbeidet.
- 716 • Stimulere til samarbeid mellom idrett og det offentlige der dette kan bidra til økt fysisk
 717 aktivitet og folkehelsegevinster.
- 718 • Sikre gode tur- og rekreasjonsmuligheter gjennom å videreutvikle sti- og løypenettet, i nært
 719 samarbeid med frivilligheten.
- 720 • Tilrettelegge for stier og rekreasjonsløyper for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- 721 • Sikre og styrke allemannsretten, og legge til rette for at allemannsrettens innhold blir kjent.

- 722   • Bidra til å utvikle flerbrukshaller ved videregående skoler der hvor det er mulig.

723

724 **Folkehelse**

725 Viken har med sin nærhet til både fjell, skog og sjø gode forutsetninger for en sunn befolkning. Det er
726 viktig at forholdene legges til rette for at innbyggerne enkelt kan ta ansvar for egen helse. Det er en
727 god offentlig investering å satse på helsefremmede tiltak for å redusere risikoen for at folk blir syke.
728 Viken Høyre vil følge dette prinsippet og ser viktigheten av å prioritere tiltak for å bedre folkehelsen.
729 Jo tidligere man kan ha en positiv påvirkning, jo bedre er det. Viken Høyre vil videreføre satsingen på
730 helsetjenester i den videregående skolen, føre en politikk som bidrar til en enklere hverdag for eldre
731 og uføre og skape trygge og trivelige lokalsamfunn der folk bor.

732

733 **Viken Høyre vil:**

- 734   • Følge opp det gode folkehelsearbeidet i hele fylket og understøtte kommunenes
735 folkehelsearbeid.
- 736   • Bidra med økt kompetanse og mer ressurser for å fremme fysisk aktivitet.
- 737   • Videreføre tilskuddsordninger til folkehelse og styrke organisasjoner og miljøer som gir en
738 god helsegevinst.
- 739   • Gjennomføre tiltak for å bidra til gode levekår og sosial inkludering.
- 740   • Fremme folkehelsen innenfor de oppgavene den selv er tillagt, herunder regional utvikling og
741 planlegging, forvaltning og tjenesteyting.
- 742   • Videreutvikle skolehelsetilbudet ved de videregående skolene og styrke samarbeidet med
743 skolehelsetjenesten i kommunene for å redusere frafallet i videregående skole og fremme
744 barn og unges fysiske og psykiske helse.
- 745   • Utvikle en egen ungdomshelsestrategi med fokus på seksuell og psykisk helse.
- 746   • Sikre god tilgang på friluft- og naturopplevelser og felles møteplasser som en del av det
747 forebyggende helsearbeidet.
- 748   • Skape et samfunn som i større grad fremmer psykisk helse gjennom å legge mer vekt på
749 forhold i omgivelsene som fremmer mestring, tilhørighet og opplevelse av mening.

750

751 **Tannhelse**

752 Tannhelsetjenesten er en stor del av det fylkeskommunale tjenestetilbudet. Den har ansvar for
753 koordinering av all offentlig og privat tannhelsetjeneste i fylket. Virksomheten skal sørge for at
754 tannhelsetjenester er tilgjengelige for alle som bor eller oppholder seg i fylket. Det er svært viktig at
755 tannhelsetjenesten holder god kvalitet og organiserer forebyggende tiltak for hele befolkningen.

756

757 **Viken Høyre vil:**

- 758   • Arbeide for at helsepersonell i kommunene får god opplæring i tannhelse og munnhygiene.
- 759   • Utrede muligheter for studentrabatt ved de fylkeskommunale tannlegeklinikkene.
- 760   • Fortsatt satse på forebyggende tannpleie for å motivere særlig barn og unge til sunt kosthold
761 og regelmessig tannstell.

- 762
- Sikre god tannpleie til voksne som har krav på gratis tannbehandling, som eldre, langtidssyke
- 763 og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, personer med rusavhengighet, personer med
- 764 psykisk utviklingshemming og andre som har krav på dette.
- 765
- Sikre gode tannhelsetilbud til tortur- og voldsutsatte, pasienter med sterk angst for
- 766 tannbehandling og innsatte i fengsel.
- 767
- Sikre tilbudet med tannbehandling under narkose for mennesker med nedsatt
- 768 funksjonsevne.
- 769
- Utrede stykkprisfinansiering av tannhelsetjenester.
- 770

771 Viken fylkeskommune

772 Viken fylkeskommune er til for fylkets innbyggere. Interessene til den enkelte innbygger, frivillige

773 organisasjoner, næringslivet og kommunene skal stå i sentrum når fylkeskommunen treffer sine

774 beslutninger og yter sine tjenester.

775

776 Viken fylkeskommune som arbeidsgiver

777 Fylkeskommunen skal fremstå som en attraktiv og spennende arbeidsgiver for å tiltrekke seg og

778 beholde den nødvendige kompetansen. Ansatte i fylkeskommunen skal møte en moderne og

779 inkluderende arbeidsgiver, og få arbeidsoppgaver som gir muligheter for personlig utvikling. Det skal

780 tilrettelegges for mennesker med nedsatt funksjonsevne på fylkeskommunens arbeidsplasser, og

781 eldre arbeidstakere skal få mulighet til å arbeide så lenge som mulig for å beholde kunnskap og

782 erfaring som er viktig for arbeidsplassen.

783

784 Viken Høyre vil:

- 785
- Føre en aktiv rekrutteringspolitikk og skape attraktive arbeidsplasser.
- 786
- Ha en offensiv tilnærming til arbeidet med helse, miljø og sikkerhet for de ansatte.
- 787
- Tilstrebe hensiktsmessige stillingsstørrelser og tilby fulle stillinger til de som ønsker det.
- 788
- Arbeide aktivt for å redusere sykefraværet.
- 789
- Oppfylle avtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen).
- 790
- Ivareta medarbeidere med redusert arbeidsevne ved å tilpasse arbeidsoppgaver og
- 791 stillingsstørrelser.
- 792
- Gi arbeidstakere mulighet til å stå i sine stillinger utover pensjonsalder.
- 793
- Innføre parlamentarisk styringsmodell i Viken Fylkeskommune.
- 794
- Lage en egen digitaliseringsstrategi for fylkeskommunen.
- 795
- Forenkle kontakten og dialogen mellom fylkeskommunen og innbyggerne gjennom digitale
- 796 løsninger.
- 797
- Jobbe for digital tilgang til alle fylkeskommunens tjenestetilbud.
- 798
- Legge til rette for lavterskeltilbud for de med liten digital kompetanse.
- 799

800 **Viken Høyres programkomité består av:** Anette Marie Solli (leder), Simen Nord (nestleder), Tore

801 Opdal Hansen, Sandra Bruflot, Rune Kjølstad, Hanne Haatuft, Cecilie Lindgren, Christian Bendz, Hilde

802 Merete Feragen, Monica Carmen Gåsvatn, Gretha Evelin Thuen, Espen Andreas Volden.

803